

Robinson®

vychází pod záštitou

noviny pro děti každého věku

zdarma

svět dětí

Jackie Chan, známý herec a velvyslanec dobré vůle UNICEF, podpořil projekty zaměřené proti obchodu s dětmi. V červenci 2012 absolvoval třídní cestu do Myanmaru (Barmy), kde navštívil zařízení pro pomoc dětem, které se staly obětí obchodování.

Obětí tohoto obchodu se každý rok stává přibližně 1,2 milionu dětí po celém světě.

Jackie Chan v Myanmaru navštívil odborné středisko UNICEF pro zneužívané děti, které se podařilo z nelidských podmínek vysvobodit a nyní potřebují zvláštní péči. Během své mise se také setkal s dětmi, které jsou tímto problémem ohroženy, včetně těch bez rodičovské péče, které žijí a pracují na ulici.

Během přípravy na cestu Jackie Chan řekl: „Obchodování s dětmi a jejich vykořisťování jsou strašlivé zločiny. Zanechávají celoživotní jizvy a okrádají děti o jejich dětství. Děti nejsou na prodej! V zájmu dětí na celém světě musíme zajistit, aby tyto škodlivé a zločnické praktiky skončily.“

Děti nejsou na prodej

Obchodování dětí vystavuje fyzickému násilí, sexuálnímu zneužívání a citové ztrátě. Ve východní a jihovýchodní Asii je obchod s dětmi živem – ptávkou po levné pracovní síle, sexuální reklamou s dětmi, adopcí mimo právní systém a nucením žen a dívek do nerovných manželství.

Úzce to také souvisí s migrací. Desítky milionů lidí se stěhují za prací v rámci svých vlastních zemí a přes hranice regionu – daleko od svých domovů a rodiny – zvláště pak děti čelí zvýšenému riziku, že se stanou obětí obchodování.

Pokud děti vědí, jak se bránit, mohou být rizika snížena. Jackie Chan se proto během své návštěvy zapojil do osvětových programů: „Je velmi důležité, aby mladí lidé věděli, jak se chránit,“ vysvětlil. „Jednoduché věci, jako vědět, komu nevěřit, když vás láká na sliby vysněné práce v jiné zemi; nikdy nechodit sám na neznámá místa; znát jména svých rodičů a své vlastní jméno a příjmení a věk a být schopný vysvětlit, kde žijete, to vše pomáhá dětem chránit před obchodníky s lidmi.“

Jackie Chan je vyslanec dobré vůle UNICEF od roku 2004, ve své funkci pomáhá nejvíce znevýhodněným a ohroženým dětem.

„Jackie Chan je v Myanmaru velmi populární – je silný a oddaný obhájcem dětských práv,“ říká Ramesh Shrestha, zástupce UNICEF v Myanmaru. „Děti a mládež jsou inspirovány jeho dovednostmi v bojových uměních, statečností, dobrodružstvím a humorem. Je tady zdrojem inspirace a povzbuzení pro mladou generaci,“ řekl.

převzato z www.unicef.cz

...

Zamyslete se tedy i vy všichni a hledejte cesty, jak UNICEF podpořit.

- Český výbor pro UNICEF
- Elišky Peškové 17/741, 150 21 Praha 5
- tel./fax: 257 320 244
- e-mail: unicef@unicef.cz
- www.unicef.cz
- bankovní účet 2200022/0300
- variabilní symbol Přátel dětí UNICEF je 55 k výše uvedenému účtu (lze zadat i trvalý příkaz k pravidelným měsíčním příspěvkům).

Na programy pomoci dětem přispějte i odesláním SMS ve tvaru DMS UNICEF na č. 87777. Dále zakoupením pohlednic, blahopřání a dárkových předmětů v prodejnách UNICEF (v Domě OSN, nám. Kinských 6, Pha 5; v Nákupní galerii Atrium, Karlovo nám. 10, Pha 2; Vinohradský Pavilon, Vinohradská 50, Pha 2; IKEA Praha, Brno, Ostrava), ale i prostřednictvím internetové stránky nebo tištěného katalogu, který na požádání obdržíte.

Panenko z projektu Adoptuj panenku a zachrániš dítě si také koupíte v daných prodejnách nebo díky internetu v části e-panenky.

Vzpomínám si, že nesmlouvavý konec prázdnin nám jako dětem signalizovalo červenání korálků jeřabin v korunách stromů - a příchod podzimu pak řazení vlaštovičích hejn na drátech elektrického vedení. Tohle možná platí dodnes, ale ne všude a ne vždy. Občas se totiž počasí zblázní a vnese do podzimního kalendáře doslova letní dny, takže zmatená příroda začne znovu chystat rej sedmikrásek na paloučích a nalévající se pupeny na větvičkách zlatého deště. Maminky odložte vaše přichystané teplé bundy a boty a vy s radostí ještě hupnete do triček a krtašů.

Dračí volání podzimu

Ovšem kalendář si svůj čas hlídá. A to nejenom v podobě ovoce a zeleniny, které sklízíte ze zahrádek a plníte jimi sklepy, spíše a mrazáky, ale i v kouzelné paletě, z níž Mistr Podzim natírá krajinu. Jeho štětec nahrazuje šťavnatou zeleň trávy žlutými odstíny a listů na stromech vytváří neuvěřitelnou škálu barev od světle žluté přes červenou až po sytě fialovou, takže stromy pak vypadají jako obrovské hořící kytice. Vítr odfouká listy a na holých větvičkách keřů září jako šperky červené kapky šípku, lehce ojněné temně modré trny a oblohu protnou šipky hejn divokých husí a kachen. Rána se protrhávají z lehounkých oblačků mlhy.

A ještě něco patří k podzimu. Draci! Pouštění draků po větru s přáními, aby vylétli co nejvýš nad naše hlavy. Často do téhle hry bývají vtaženi i dospělí – zejména při výrobě dračích šampionů.

Když jednoho podzimního dne přišli Adélka s Adamem ze školy s tím, že v sobotu půjdou s výtvarným kroužkem pouštět draky, převrátilo to domácnost Králových doslova naruby. Maminka začala hledat mezi odloženými věcmi v komoře barevné papíry a provázky, tatínek se snažil najít ve svém psacím stole plánky úžasných dračích

krasavců, které kdysi s přáteli sestavoval, a děti běhaly sem a tam s nůžkami, lepidlem a barvami. Nejdřív se příliš nedařilo a Adélka chtěla dojít koupit igelitového průhledného draka do supermarketu, ale tatínek s Adamem to nevzdali. Pozdě večer ležel na stole vesele se usmávající papírový drak s velkýma namalovanými očima a křivými zuby. A s dlouhým barevným ocasem.

Když pak v sobotu Adélka s Adamem přitáhli na kopec nad městem svého draka, Adélka zaúpěla: „Holky mají hezčí, podívej se, růžové a stříbrné a blýskavé...“ Adam se zkoumavě rozhlédl a konstatoval: „Hmm i kluci mají nějaké zvláštní čínské superdraky, takové bychom doma neudělali. To jsme tedy vedle...“

Ale nebyli! Jakmile došlo k tomu, aby děti své dračí favority předvedly v akci, začalo malé drama. Růžoví, stříbrní a zlatí draci se jen tak třepetali kousek nad zemí. Jen ten Adélčin a Adamův dráček se vznesl k obloze, vesele zamával svým ocasem z barevných mašliček a Adam nestačil odvíjet provázek z klubka, jak si to papírový divoch mířil vzhůru. Všichni kolem zůstali stát a s obdivem koukali do nebe za tím třepotavým poslem podzimu...
Hanka Hosnedlová

Obrázek Pouštění draků z dětského kalendáře 2013 autor Ondřej Zikmund, 1. C, ZŠ Kubatova, České Budějovice

Šikana přes počítač

Vyprávěla mi jedna maminka, že jednou večer našla svoji dceru Vendulku u obrazovky počítače uplakanou a vyděšenou. Ptala se jí, co se stalo, ale nedostala z ní ani slovo. Když se ale situace opakovala podruhé a potřetí, podívala se maminka do Vendulčiny e-mailové pošty a zděsila se. Našla tam řadu hodně ošklivých příspěvů, které Vendulku zesměšňovaly, ponižovaly a některé jí i vyhrožovaly v případě, že by si někomu stěžovala. A to všechno jenom proto, že Vendulka nosí brýle s velmi silnými skly.

Ani si nepřejete slyšet, jak jí bylo v oněch mailových dopisech nadáváno a slovně ubližováno. Není divu, že Vendulka nechtěla chodit mezi děti, do kroužků a nejraději by nechodila ani do školy, kterou předtím měla ráda.

Zdá se, že taková šikana je anonymní a že se nedá vypátrat její autor. Ale Vendulčina maminka byla tak rozložená těmi ubližujícími mailovými příspěvy, že si došla za počítačovým expertem a dala si tu práci, aby odesílatele po nějakém čase zjistila.

Byly to tři dívky z Vendulčiny třídy, které chodily tyto ohavné maily posílat z internetové kavárny. Prý měly na Vendulku vztek, že má samé jedničky, a ony ne. Ani je nenapadlo ten rozdíl vyrovnat větší snahou v učení anebo tím, že by se od Vendulky něčemu přiučily. Raději jí chtěly ponižovat a ubližovat jí na nejcitlivějších místech.

S tím, jak byly odměněny ve škole za své chování, ani s tím, co je pak čekalo doma, asi nepočítaly. Ale pravda je, že pak už žádné ošklivé maily Vendulce nepřišly. Ovšem tu díru v důvěře asi Vendulčiny spolužačky už nezalátaly ničím.
-hh-

DNES ČTĚTE

1. Populární obhájce dětských práv
Barevný čas

2. Budějovická hvězda
Pohádky a příběhy

3. - 4. Hlásí se EKO-KOM
Strašná Nefachčule
Stránka plná zábavy

5. O českých tulácích
Nemocnice pro zvířátka

6. Jsou tu vaše
Zoo noviny!

Den pro dobrý skutek

Kdysi spisovatel Jaroslav Foglar prostřednictvím svých knih a časopisů zažehl jiskru, která se rozhořela v hřejivý plamínek pro celá desetiletí. Nemluvíme teď o romantice, vztahu k přírodě, kamarádství, ale o modré knize dobrých skutků, o snaze vykonat každý den něco správného.

Nepřemýšleli jste někdy o tom, jak by bylo fajn, kdybyste si mohli udělat každý den večer do svého kalendáře nebo deníčku modrou tečku dobrého skutku?

Vždycky je šance vykonat dobrý skutek. Pustit v autobuse sednout staršího člověka, pomoci staré paní s taškou, zastat se kamaráda, kterého někdo šikanuje, vysvětlit spolužákům látku, které nerozuměli, pomoci slabším, sebrat papíry rozházené po ulici, naučit kamarády třídit odpad...

Takových možností jsou denně desítky a vy je jistě objevíte.
- red -

Jak si jich máme vážit?

Doma i ve škole nám neustále zdůrazňují, jak se máme chovat ke starším lidem. A vážit si jich, poslouchat je, brát si z nich příklad. Snažíme se tedy tak jednat, ale někdy je to opravdu těžké.

Třeba v autobusu městské dopravy, kterým jedeme do školy. Kolikrát jsme pustili starší paní nebo pána sednout na své místo, ale oni řekli: Jen sed, já to vydržím. A dál se nad námi bimbali na držadlech a ostatní kolem se na nás mračili.

Nebo jsme upozornili jednoho pána, že mu upadl velký papírový sáček od koblih. Začal na nás křičet, že jsme drzí a nevychovaní a že by nás rodiče měli spráskat. Tak jsme sáček zvedli a odnesli do koše. Ale moc dobře nám přitom nebylo.

Kolikrát vidíme, jak se dospělí chovají fakt neumožně. Třeba plivají na zem, kouří na stanicích autobusu a házejí nedopalky na chodník nebo mluví sprostě. Jak si jich pak máme vážit? A brát si z nich příklad?

Když jsme tohle všechno řekli mamince, tak nám řekla, že jsme už dost velcí na to, abychom rozpoznali, co je a co není správné. A příklad si brali jen z toho, co je dobré. Ale stejně nám to pořád nějak nedává spát...
Milan a Zdeněk, 5.B

Třídění odpadů je vlastně snadné, ale je třeba pořádně ho znát a umět. Opět jsme požádali celosvětově známého detektiva Vytřídila, aby nám se vším pomohl. Ani tentokrát, stejně jako minule, se nezdráhal a přislíbil, že vás bude provázet každým letošním vydáním Robinsona.

Tedy ho nezklamte a vydejte se s ním za dobrodružstvím...

Detektiv Vytřídil vám nyní prozradí správné vyluštění Doplňovačky a Osmisměrky z čísla 3:

„Vždy mám dobrou náladu, při třídění odpadů“

„V Českých Budějovicích mají jedinečný projekt, který se jmenuje Recyklační alej“
Odpovědí přišla opravdu velká kopice, takže náš detektiv pořádně zamíchal losovacím bubnem a „vytřídil“ ty z vás, kteří dostanou drobnou odměnu:

Zdeněk Šťastný, Č. Budějovice; M. Táborová a M. Vrba, Volenice; L. Honzová, Lnáře;
J. Dvorský, Vydří; K. Krejčíková, Louny; děti ze školní družiny, Novosedly nad Nežárkou
Gratulujeme a nezapomeňte - na další straně je opět Doplňovačka o ceny!

! POZOR stále SOUTĚŽ !

Baví vás psát, kreslit, fotit, vymýšlet příběhy? Výborně! Pak je tato soutěž určena právě vám!

A blížíme se do finále!

Už naposledy vás dnes seznamujeme s podmínkami naší soutěže, protože v příštím vydání Robinsona budou tyto řádky od vás. Náš redakční stůl se už totiž pěkně prohýbá pod vašimi literárními a novinářskými příspěvky a hlavy z nich máme pěkně zamotané, neboť všechny jsou úžasné. A vybrat ty NEJ, které otiskneme a odměníme, bude dost velká fuška. Slibujeme, že ty, které uveřejníme, nebudou poslední, ale vrátíme se v příštích vydáních Robinsona i k ostatním.

Současně nás tak napadá, že by bylo moc fajn, kdybyste nás zaválili ještě dalšími texty, obrázky a nápady. A víte proč? Protože příběhy od vás jsou výbornou inspirací i pro partnery z EKO-KOMU, kteří mají na starosti vzdělávání na téma třídění a recyklace odpadů.

1. Kategorie - váš pohled na třídění odpadu a jeho další využití

Nakreslete obrázek, napište nějaký text (rozhovor, povídku, reportáž...) či pořiďte fotografii na téma: co si myslím o třídění odpadu a jeho dalším využití.

Ze všech materiálů, které nám pošlete, vybereme tři nejlepší a otiskneme v dalších číslech Robinsona. A protože věříme, že toho přijde celá kopice, tak to, co se nevejde do „papírových“ novin, dáme na webových stránkách www.noviny-robinson.cz

Z nejhezčích, nejvtipnějších... prostě ze všech NEJ pak porota vybere a odmění dárkem.

2. Kategorie - komiks

Na stránce 4 tohoto čísla je komiks EM TROJKA. Opět se v něm setkáte s trojicí kamarádů Michalem, Matyášem a Majkou a zase budou řešit problém s netřídící odpady.

A tady je prostor pro vás. Protože v komiksu chceme i nadále pokračovat, proč by se autorem toho příštího nemohl stát někdo z vás?

Stačí poslat námět (text bez obrázků), co by měla EM TROJKA řešit (pochopitelně na téma třídění odpadů), a naše paní ilustrátorka už to převede do komiksově podoby.

A zase tady platí jako u první kategorie – nejlepší náměty budou odměněny dárkem.

U obou kategorií platí, že nám můžete práce poslat sami za sebe nebo třeba za celou třídu. Teď už jen stačí popřát hodně autorského štěstí – a my se těšíme, že vás tato soutěž bude bavit.

**Soutěžní práce posílejte buď na redakci Robinsona:
Robinson, Rudolfovska 34, 370 01 České Budějovice
nebo na e-mail: redakce@noviny-robinson.cz**

Představujeme vám další dvě bytosti, které se nemají rády a vlastně mezi sebou neustále bojují. Určitě poznáte, ke které je správně se přidat.

Nefachčule měnivá

Je z rodu jezinek škodlivých

Do této skupiny ji řadí už to, že je vlastní sestřenicí Lenivky pohodlné. Je ovšem ještě nebezpečnější a škodlivější. Kromě lenivosti, kterou mají již tradičně v rodě a která se dědí, je pro ni příznačné to, že nic díky ní nejde normálně. Vždycky se totiž vyskytne nějaký zádrhel, který nepozorovaně způsobí a nastraží, takže i to nejlepší vaše předsevzetí na jejich pořad obměňovaných intrikách ztroskotává. Nejvíce si ovšem libuje ve slovních léčkách a překážkách, to je její eldorádo.

Tak například vám maminka řekne, abyste odnesli papír do kontejneru.

A ona hned pohotově namítne: „Přece nebudeš běhat jen s pár novinami, odneseš to, až toho bude víc. Anebo je hod' do koše s odpadky, ty odnáší taška každý den.“ Vidíte, co všechno ta Nefachčule dokáže pokazit?

Jindy zase skálopevně tvrdí, že je kontejner na plasty přeplněný, takže by tam bylo zbytečné chodit s plastovými kelímkami a miskami, které maminka připravila na stole. Šupně vám je pěkně potichu do běžného odpadu, ani nevíte jak.

A podobných lumpáren vyvádí, že to ani nelze všechno vypočítat.

Jak se ale proti ní bránit, když je tak záluďná?

Recept by byl, jenom ho pravidelně používat. Nejlepší obranou proti Nefachčule je totiž vlastní rozum, svědomí a píle. Jakmile plně zapojíte tyhle tři věci, už nemá zlomyslná jezinka žádnou šanci – a jste proti ní dokonale imunní.

Barevný kontejner

Naše škola je zapojena do celostátního projektu Recyklohraní, ve kterém sbíráme body, za které si můžeme objednávat didaktické hry pro děti. Každý měsíc dostaneme úkol. Posledním zadáním bylo napsat krátký vtipný příběh, ve kterém se objeví názvy ulic, kde je v Pisku umístěn kontejner na sběr elektrozařízení a baterií.

Jednoho dne mi máma řekla, ať vynesu tašku s barevnými bateriemi. Bydlím v Erbenově ulici a musel jsem až na Mírové náměstí. Ale mně se tam ani trochu nechtělo, tak jsem šel na Dvořákovu ulici.

Když jsem tam došel, viděl jsem mnoho barevných kontejnerů. Nevěděl jsem, kam mám co dát, tak jsem vše rozdělil podle barev. Červené do červeného, modré do modrého, žluté do žlutého, zelené do zeleného a zbytek do bílého.

Kolem šel policajt a ptal se, co to dělám. Věděl jsem, že můžu mít průšvih, tak jsem řekl, že třídím.

Když jsem se vrátil domů, zeptala se mě máma, do jakého jsem to hodil kontejneru, a já odpověděl do barevného. Máma: „Ale jakou měl barvu?“ „No do barevného.“ Máma se se mnou nechtěla hádat, odešla do obýváku a už jsem měl pokoj.

Druhý den ukazovali ve zprávách, že někdo naházela spoustu baterií do špatných kontejnerů. Jediné, co vědí o pachatelích, je to, že není barvoslepý a neumí třídřit odpad. Radši si o tom recyklování něco přečtu, kdyby náhodou vyšetřovali u nás ve škole. A pro jistotu začnu přecházet na červenou!

Kateřina Zikudová a Jakub Kropš, tř. 6. B, ZŠ a MŠ J. K. Tyla, Písek

Ted' už to víme

Když paní učitelka řekla, že v pátek půjdeme na exkurzi do haly na třídění odpadu, nebyli jsme zrovna nadšením bez sebe. A záviděli jsme céčku, které jelo do velké pekárny v našem městě. To se ale všechno změnilo, když jsme pak už byli uvnitř haly.

Byli jsme překvapení, kolik ještě práce při třídění odpadů zbývá. A to nejen napravit to, co lidi pokazili – že třeba vhadzují plastové obaly do kontejnerů na papír a podobně. Ony se totiž ještě třídí i jednotlivé suroviny. Například sklo – na průhledné a barevné, i když někde už mají i takhle rozlišené

kontejnery. Podle barev se rozdělují třeba i PET lahve a ostatní hmoty podle jejich druhu, stejně jako papír. Bylo to fakticky hodně poučné. A ještě víc nás vzalo, když nám pak na závěr ukázali, co všechno se z recyklovaného odpadu dá vyrobit. To byste ani nevěřili. Jasně, že z papíru papír, ale také spousta jiných, třeba i stavebních materiálů, podobně jako u skla, ale z plastů třeba prolezačky, lavičky, a dokonce oblečení, to prý z PET lahví. To je jak nějaké kouzlo z pohádky.

Jirka Bartoš a Zdeněk Konečný

Ve smrkovém lese

Bylo, nebylo, v jednom malém smrkovém lese žil, byl jeden malý skřítek. Jmenoval se Rudolf. Na hlavě mu vyrůstaly malé větvičky, které byly poseté jehličím, a na nose měl jeden lipový lísteček. Byl milý a vlídný ke svým kamarádům, ale jedině, co opravdu neměl rád, byl nepořádek.

Jednoho dne se Rudolf vydal na houby. Ušel pár metrů a zůstal stát jako opařený. Před ním ležel obrovský pytlík od sladkostí. „Kdopak to tu mohl nechat?“ řekl a kroutil hlavou. Neváhal a hned se vydal za kamarádem zajícem. „Zajíci, nevíš, kdo v tomto lese jí každý den sladkosti?“ zeptal se Rudolf. „Nevím,“ odpověděl zajíc, „ale zkus se zeptat malých lištiček.“ „Díky, zajíci,“ řekl Rudolf a vydal se na cestu do liščí nory, která ležela na druhém konci lesa.

Když dorazil k noře, uviděl, jak si před ní hraje nejmladší z lištiček – Majdalena. „Majdalenko,“ zavolal Rudolf, „neviděla jsi zde nějaké odpadky?“ „Ano, viděla. Právě včera tudy procházel jezevec Kazizoubek a vyhazoval z kapes obaly od čokolády,“ odpověděla pisklavým hláskem Majdalena. „Díky,“ řekl Rudolf a dal na oplátku Majdaleně bonbón se slovy: „Nezapomeň, obaly patří do koše.“

Rudolf se tedy vydal za jezevcem Kazizoubkem. Schoval se za strom a sledoval, jak pohazuje po lese odpadky. „Proč děláš v lese nepořádek?“ vykřikoval udýchaně Rudolf. „Já mám rád nepořádek,“ řekl nevlídně jezevec. „Ale když uhádneš moji hádanku, tak celý les uklidím.“

„Přijímám!“ zvolal nebojácně Rudolf.

„Má to uši, a přeče to neslyší – co je to?“ zeptal se s úšklebkem jezevec. Rudolf dlouho přemýšlel.

„5...4...3...2...“ odříkával si již vítězně Kazizoubek, když v tom Rudolf vykřikl: „To je přeče hrací!“

Najednou jezevec zběhal jako stěna a přiznal porážku. Poté se vydal sbírat odpadky, které poházel po celém lese. „A nezapomeň, Kazizoubku, každý odpad má své místo v koši nebo v tom správném kontejneru.“ A tak dobro zvítězilo nad zlem a ve smrkovém lese opět nastal klid a pořádek.

Martin Liška, 9. B, ZŠ T. G. Masaryka, Písek

Systemovník nesmiřitelný

Patří k rodu prospěšných, do podskupiny všeobecně rozšířených

Se Systemovníkem nesmiřitelným se setkáte téměř na každém kroku. Ve všech směrech lidské činnosti. Jak už jeho jméno napovídá, jeho oborem je systém, který bez výhrad dodržuje. Někde je to ku prospěchu věci, někdy by člověk raději trochu slevil, ale přísný Systemovník mu to prostě nedovolí. Vlastně ani jinak jednat neumí.

V oboru ekologie se zabydlel hned od počátku a velké zálibení našel zejména v třídění odpadů. Mohli byste ho zastihnout třeba

u barevných kontejnerů, kde dohlíží na rozdělování odpadových materiálů do jednotlivých

nádob. Měli byste ho vidět, jak prská a jak se zlobí, když náhodou, a třeba i neúmyslně,

hodíte do kontejneru na papír kousek nějaké umělé hmoty nebo když se vám povede se

splést a skleněnou láhev omylem vhodíte

do nádoby pro plasty. Ale vůbec nejvíce

ho dovede naštvat, když v popelnici

na komunální odpad najde noviny, plas-

tové obaly od potravin nebo sklenice. To

kolem něho létají doslova jiskry.

Nedávno jsem na něj natrefila u velkých svo-

zových kontejnerů na větve a přírodní ma-

teriály ze zahrádek, když tam načapal

dva kluky, kteří dovnitř rvali veliké

igelitové tašky plné starých za-

vařovacích sklenic. Měla jsem

pocit, že dostane infarkt, jak

byl rozčilený a rozezlý.

Tak si, prosím vás, dávejte

pozor, ať nemáte některého ze

Systemovníků nesmiřitelných

na svědomí. Vždyť by vás to

muselo trápit po celý život.

Text: Hanka Hosnedlová

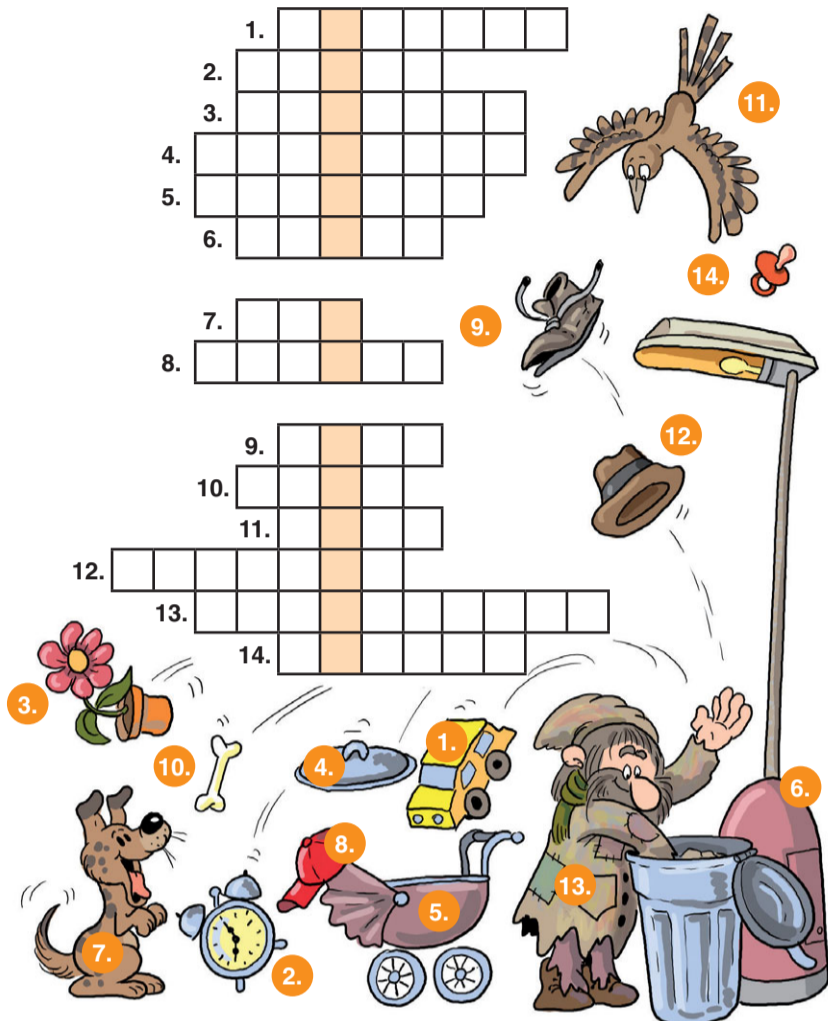
Ilustrace: Zdeňka Študlarová

Doplňovačka

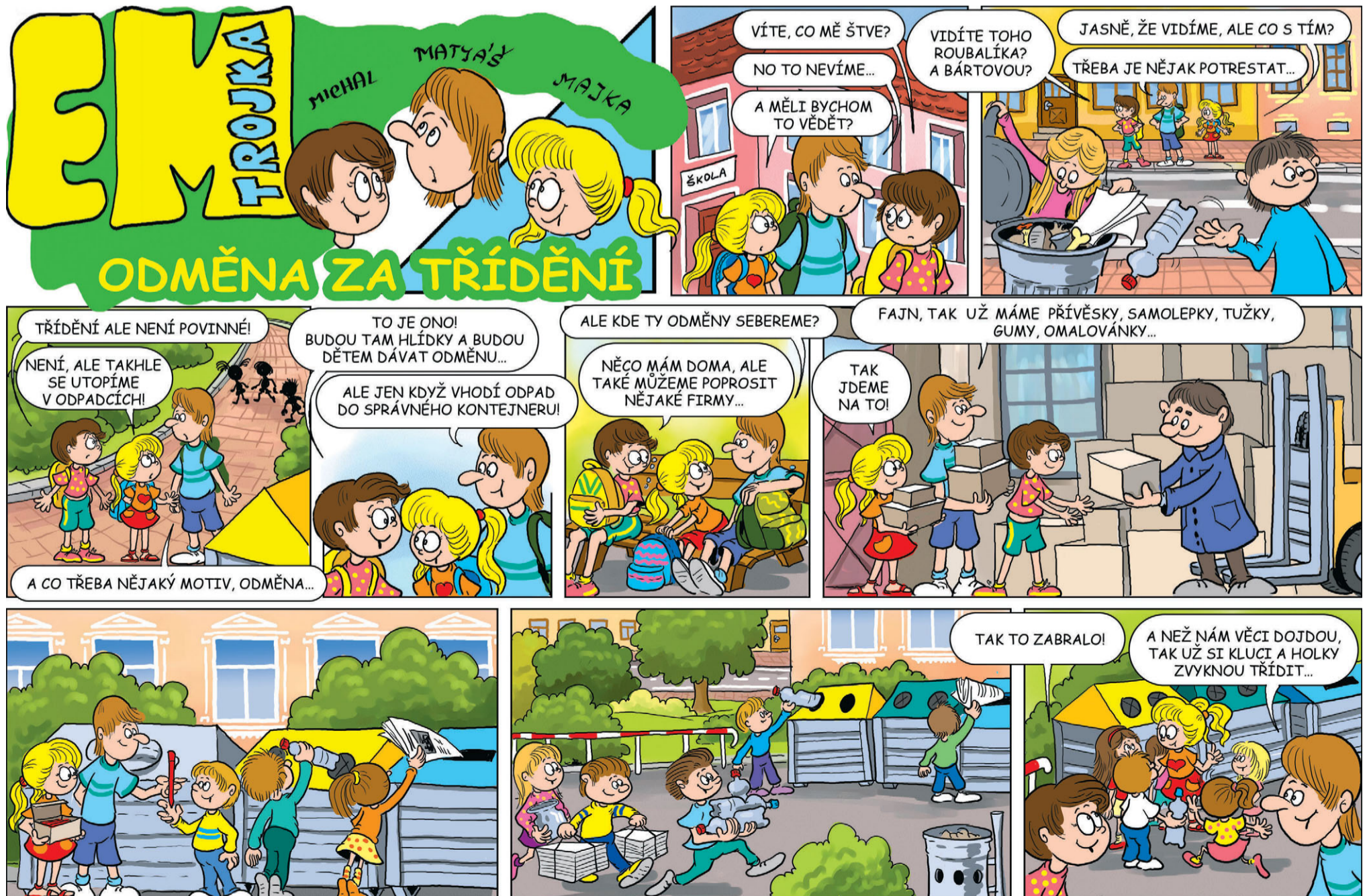
Jestli třítit nebudu... (zbytek v tajence)

Vyluštěnou tajenku nám zašlete na náš e-mail redakce@noviny-robinson.cz do 15. listopadu, tři z vás vylosujeme a odměníme.

Bludiště

Najděte správně, které dvojice k sobě patří. Pak zjistíte, jak se dál vytríděné obaly zpracovávají a jaké z nich vznikají nové výrobky.

Námět komiksu: Hanka Hosnedlová, stránku nakreslila: Zdeňka Študlarová

Tramping také v muzeu

Možná, že váš tatínek, maminka či dědeček také patřili (anebo ještě patří) do velké rodiny trampů. Nebo naopak vůbec nevíte, kdo to trampové jsou a co dělají. V obou případech vám pak doporučuji navštívit výstavu, kterou připravilo Jihočeské muzeum ve spolupráci s jihočeskými trampy. Je umístěna ve druhém patře Jihočeské vědecké knihovny v Českých Budějovicích na Lidické třídě a nese název Po stopách jihočeského trampingu.

Na 17 panelech a v 8 vitrinách se návštěvníkům představuje nástin historie trampského dění na jihu, a to od první republiky až po současnost. Některá desetiletí jsou zastoupena jen pár exponáty, u jiných, zejména u těch mladších, je vystavena širší paleta dokumentace i trojrozměrných předmětů.

Výstava byla vytvořena z dosud shromážděných sbírkových fondů, které postupně naplňují přibývajících dary jihočeských trampů. Nejsou však zastoupeny všechny oblasti Jihočeského kraje, protože z některých míst se zatím nepodařilo potřebné materiály získat.

Nicméně ti, kteří výstavu navštíví, se mohou seznámit s tím, jak se trampovalo třeba před devadesáti lety nebo v době mládí jejich rodičů – a jak se trampuje dneska. Najdou tady nejen řadu fotografií, převážně černobílých, dokumenty z tehdejších dob, písničkové sborníčky, knihy, časopisy, kroniky, pozvánky, šerifské hvězdy, nášivkové domovenky, vlajky, ale i trampské oblečení a vybavení, které trampové používali a používají.

Zaujmu darovací placky, krásné zpracované kožené či dřevěné předměty a jiné zajímavosti.

Co se ale asi žádné výstavě na světě nepodaří, je zdokumentovat ten zvláštní duch trampingu, ono celoživotní kamarádství, touhu po romantice a osobitý vztah k přírodě. To prostě musí člověk ze všech těch relikví vyčítit. Avšak byla by škoda nezachytit tuhle stránku české historie, navíc, když tramping je něco, co nikde ve světě nemají.

Zmíněná výstava, která potrvá do konce listopadu, je zatím první v řadě. Díky vstřícnosti Pavla Šafra, ředitele Jihočeského muzea, budou však výstavní akce pokračovat i v budoucnu. Ovšem především by měla být vytvořena trvalá trampská expozice, která bude umístěna v budově muzea po jeho rekonstrukci a která bude neustále doplňovaná právě z darů jihočeských trampů.

Možná i vy dokážete přesvědčit svého dědečka, babičku či rodiče, aby své trampské poklady věnovali do muzea, kde si tyto svědky dob minulých budou moci prohlížet všichni.

Foto: Pavel Petrách a Hanka Hosnedlová

Víc než cesta na Kilimandžáro

Četl jsem v novinách o dvou vozíčkářkách, které putovaly po osmi zemích světa díky sajdkárové expedici Europa Cross Roads. Nebo o jiných vozíčkářích, kteří se dostali až vysoko do hor také díky podobným projektům. Je mi jasné, že se do programu takových mimořádných akcí nemohou dostat všichni, ale moc fandím těm, kteří takové štěstí mají.

Ale mělo by se psát i o těch méně atraktivních, zato ale stejně pomáhajících drobných akcích, které většinou zůstávají veřejnosti utajeny. Třeba o klucích, kteří vozí svého kamaráda na vozíčku na fotbalové zápasy a na folkové koncerty, které miluje. O partě, která bere na výlety i své spolužáky postižené ztrátou zraku. O speciálních diskotékách v zařízení pro sluchově handicapované a tak by se dalo ještě pokračovat.

Pro mne je takovou malou každodenní výhrou už to, že je s vozíčkáři počítáno – v městské hromadné přepravě, v obchodních centrech, na parkovištích, při divadelních nebo koncertních představeních, při akcích pod širým nebem – prostě v běžném životě. A to člověka zahřeje u srdce víc než cesta na Kilimandžáro.

Ivan, České Budějovice

Kniha, která poradí

I když na pultech knihkupectví najdete každý týden řady nových knižních titulů, mne mezi všemi zaujala barevná kniha, která nese název Kam bez bariér. Tahle mimořádná publikace z nakladatelství Albatros je sice tentokrát věnována Plzeňsku, ale já věřím, že se časem v knihkupectvích objeví podobná knížka i o Českobudějovicku nebo jižních Čechách vůbec.

Tahle knižní novinka se čtyřmi stovkami barevných fotografií totiž nabízí spoustu informací o historických památkách i přírodních pozoruhodnostech, ale i o architektuře či kulturních, sportovních a zábavních areálech. Co ji ale odlišuje od ostatních podobných publikací, jsou doplňující informace o bezbariérových vstupech či naopak o tom, kde třeba vozíčkáři, tělesně postižení, senioři nebo maminky s kočárky budou mít se vstupem problém. Najdete zde i zmínky o možnostech bezbariérového ubytování, občerstvení anebo toaletách. Myslím, že věci velice potřebné a rady nadmíru prospěšné a užitečné.

Panter na kolejích

Ačkoliv v současnosti téměř každá rodina vlastní auto a s ním podniká většinu svých jízd, vlčky zůstaly obdivem a koníčkem spousty kluků a děvčát. Proto se mnozí přišli podívat na předpremiéru nového českého vlaku nazvaného RegioPanter, který České dráhy představily začátkem října při zkušební jízdě z krajského města do Borovan.

„Připadal jsem si jako někde v Japonsku, tenhle vlak má prý jezdit rychlostí 160 kilometrů v hodině a má i wi-fi připojení,“ řekl třináctiletý Ivan Marek s obdivem, když zhlédl novou elegantní soupravu. „A jsem děsně rád, že bude jezdit právě tady u nás.“

Ano, tenhle vlakový krasavec bude skutečně jezdit v jižních Čechách. Zatím zkušební na trati České Budějovice – České Velenice a od 1. pro-

since z krajské metropole do Strakonice. Ti, kteří měli možnost si vlakovou soupravu prohlédnout, oceňují nejen pohodlné a vkusné vnitřní uspořádání sedadel, volný přechod mezi vagony, široké vstupní dveře, ale i nízkopodlažní nástupní plošinku se dvěma vysouvajícími se stupačkami používanými u různých vysokých nástupních peronů. A informační systém uvnitř vám bude oznamovat stanici, k níž se blížíte.

„Už se strašně těším, až se v něm svezeme, skoro závidíme těm, kteří v něm budou dojíždět do školy,“ konstatovala za nadšený hlouček děvčát dvanáctiletá Monika Soukupová. Protože postupně bude v průběhu dalších let na české tratě dodáno devatenáct takových souprav, jistě bude mít šanci se svézt nejen Monika s kamarádkami.

Potřetí za knihami a zábavou

Číslici tři má v záhlaví letošní Festival dětských knih, časopisů a her, který se uskuteční ve dnech 21. až 23. listopadu v pavilonu T2 na českobudějovickém výstavišti. Bude mimo jiné součástí velké výstavní akce Vzdělání a řemesla.

Náplň i program festivalu se zaměřuje především na dětské čtenáře a středoškoláky, ale inspiraci zde naleznou i rodiče dětí, třeba při nákupu mikulášských a vánočních dáreků. Takže středa nabídne mimo jiné od 10 do 13 hodin autorská čtení pro malé návštěvníky v podání jihočeských autorů, především z Jihočeského klubu Obce spisovatelů. Ve čtvrtek čeká přítomné Den projektu Porta culturae, v němž je ve stejném čase počítáno rovněž s autorským čtením a také s dramatizací prací spisovatelů z jižních Čech, Vysočiny a Jihomoravského kraje. Pátek má ve znaku Jihočeský úsměv, což je literární soutěž vyhlášená pro nejmenší čtenáře již v září tohoto roku. Nepochybně očekávaným bodem bude vyhlášení výsledků této soutěže a při předávání cen vítězům od 13 hodin zazní nejlepší práce v provedení členů Tradičního divadla při DDM České Budějovice. Přitažlivé však budou i výtvarné dílny, drobné soutěžení a koutek s námětem Jihočeského úsměvu.

A nejenom to. Po celou dobu festivalu budou probíhat různé soutěže, kvízy a omalovánky na pohádková témata připravené Jihočeskou vědeckou knihovnou. Nebudou chybět sladké i nesladké odměny pro soutěžící, ukázka doporučených knižních titulů a přímo na místě i možnost prodloužení výpůjček knih. Do programu přispěje také mediální koutek Domu dětí a mládeže s výzvou Zahraj si v televizního reportéra anebo přiležitost pro kluky a děvčata vyzkoušet si práci novináře. Ani to však není konečný výčet všeho, co vás na festivalu knihy čeká, ale už dnes vás můžeme ujistit, že se nudit nebudete.

Záchranka pro zvířata a ptáky

Jistě jste se už v životě setkali s ptáčkem nešťastně vypadlým z hnízda, s labutí, která při letu narazila do skleněné stěny, s opuštěným zraněným srnčátkem či zajíčkem nebo omráčeným netopýrem. Vždycky vám jich určitě bylo líto, ale nevěděli jste, kdo by jim mohl pomoci. A sami jste si netroufli. Po přečtení tohoto článku ale už budete moudřejší. Budete vědět, že taková nemocnice pro nemocná a poraněná zvířátka existuje a že ji provozují odborníci.

Je to stanice pro handicapované živočichy při Zoologické zahradě Ohrada Hluboká. Ovšem nenajdete přímo v zoo, ale o nějaký kus dál – na samotě Rozova u Temelína, v Centru ochrany fauny Jihočeského kraje. Tam se dostávají zvířátka z celého kraje, když potřebují ošetření a péči odborníka. Stanice se specializuje především na divoce žijící zvířata a ptáky, které se snaží po vyléčení vrátit do volné přírody.

A rozhodně se tady nenudí. Jenom za předchozí rok 2011 se ve stanici ocitlo 557 zvířat, a to ve 48 druzích. Mezi nejpočetněji zastoupené patří například netopýři, nejčastěji je to pak netopýr rezavý. Slušný počet zástupců má zde kupodivu i jezelek západní, tedy především jeho mláďata, která přišla na svět později na podzim a zimu by nepřežila. Jako další početně silně zastoupený druh je srnec obecný, většinou kvůli poranění zemědělskou technikou. Jak ale tamní odborníci

znovu podtrhují, pokud je srnčí mládě zdravé a jen se vám zdá, že je osamocené, neberte je z přírody a neodvážte je. Jejich matka, která se polekala vstupu člověka, si je po vašem odchodu spolehlivě najde. Ale i v tomhle směru se situace prý podstatně změnila k lepšímu – zřejmě jsou lidé už více poučení.

Z ptáků pak v počtu obyvatel stanice bodují především dravci, zejména poštolka obecná a káně lesní. Většinou se zde ocitnou kvůli zranění elektrickým proudem – od drátů elektrického vedení. Četná jsou pak i zranění labutí velkých a nečekané rovněž rorýsů obecných. Bez zajímavosti však nejsou ani ta zvířátka, která se na záchraně stanici ocitla a nežijí u nás ve volné přírodě. Nepochybně pocházejí z domácích chovů a svým majitelům utekla. Ale stává se, že jsou i chovatelům zabavena, protože žijí v nepříjemných podmínkách. Tak bychom se mohli zmínit třeba o želvě nádherné, nosálu červeném nebo fretce, která se stává oblíbeným domácím mazlíčkem.

Největší radostí pro ty, kteří zde zraněná zvířata a ptáky ošetřují, je, když se jejich pacienti vracejí do volné přírody schopní samostatného života. Tak jako se vy vracíte třeba od lékaře nebo z nemocnice domů...

Stránku připravila Hanka Hosnedlová

Ahoj kluci a holky, ahoj dospěláci!

Nezapomínám vám náhodou někoho? No? No jistě, slavného skladatele Ference Liszta! Také tak se mi občas říká – Lisztova opice. Je to mou charakteristickou dlouhou splyvavou srstí na temeni hlavy. Ale jinak na nic neumím brnkat – tak maximálně na nervy svých ošetřovatelů.

Nejsem žádný obr, měřím mezi 20 – 25 centimetry a vážím okolo 450 gramů. Většinu času přes den trávím na stromě vyhledáváním potravy. Nejsem vybíravá, pokud se jedná o hmyz, ovoce, mladé pupeny či listy nebo malé plazy.

Žiju v malých tlupách o 3 až 9 jedincích. Pokud se cítím ohrožena, vztyčí se mi chlupy na temeni hlavy a postavím se na zadní, abych budila dojem, že jsem větší.

Jako u vás lidí, i u nás opičáků se o mláďata staráme oba rodiče. Taťka je nosí na zádech a mamce je předává na kojení. Když je prčkům 4 – 5 měsíců, tak už je odstavujeme. Dospělosti pak dosahují kolem patnácti let.

Až do 80. let minulého století jsem byla docela rozlezlá na území od jižní Kostariky až po severní Kolumbii. Kvůli masivnímu odchytu a exportu do výzkumných stanic – za což vám lidem „díky“ – se můj výskyt zúžil na severní Kolumbii. Takže dneska je víc tamarínů v zajetí než ve volné přírodě. Naštěstí mezi vámi se našli chytří člověkové, kteří o mne dostali strach a zapsali mne na Červený seznam IUCN pod kategorií ohrožený druh. I tak to se mnou ve volné přírodě jde od desítky k pěti, protože se mi ztrácí přirozené prostředí.

Trochu mi kručí v mém pidi bříšku, takže se s vámi na chvíli loučím a jdu si něco chytit k snědku. Nazdárek

Váš TAMARÍN PINČÍ

Jihovýchodní Asie je domovem mnoha známých a oblíbených druhů jako jsou orangutani, sloni indiští, tygři malajští či sumaterští, ale žije zde řada tajuplných tvorů s neznámými názvy, které laikům mnoho neřeknou (kahau, banteng, tabon, batagur, baramundi a mnohé další). Důsledná ochrana celého ekosystému pomůže přežít mnoha druhům zvířat, od velkých až po ta nejmenší, která možná ještě ani nejsou objevena.

Kampaň za záchranu velkých zvířat jihovýchodní Asie

Tapír čabrakový má chobot, ale slon to není...

Tapír čabrakový patří mezi lichokopytníky. S délkou těla 2,2 – 2,5 m a hmotností 250 – 300 kg předčí ostatní tapíry. Charakterizuje ho výrazná kresba: přední část těla a zadek se zadníma nohama jsou černé, střed těla bílý. Čenich je prodloužen krátkým chobotem. Samice bývají větší než samci. Když se na tohoto tapíra díváme v zoo, zdá se velmi nápadný, avšak v hustém podrostu deštných lesů ho kontrastní zbarvení dokonale maskuje. Je to plachý, s výjimkou samic s mláďetem, samotářsky skrytý žijící tvor. Obývá jižní Barmu, Thajsko až Malajsii a Sumatru, dříve žil i na Borneu. Přes den polehává ve stínu, nejraději u stojatých vod a v mokřinách, a teprve se soumrakem ožívá. Dospělí samci si své revíry bedlivě hlídají a jejich hranice značkují močí, kterou vystříkují směrem dozadu. Zahnání do úzkých dovedou se bránit silným kousáním. K samicím se připojují jen na pár dní v období páření. Na obývaném území se tapíři pohybují po vyšlapaných stezkách, také znamenitě plavou a potápějí se. To se odráží i ve složení potravy, v níž jsou kromě větviček, výhonků, listů a plodů lesních dřevin v nemalé míře

zastoupeny vodní a bahenní rostliny. Ze smyslu jsou u tapírů nejvíce vyvinuté sluch a čich. Krátkým chobotem, který slouží i jako hmatový orgán, neustále pohybují na všechny strany. Přestože tapíři jsou po většinu roku tiší, při páření se chovají hlučně a oba partneři vydávají kvičivé a pískavé zvuky. Obvykle 1 mládě se rodí v dubnu až květnu po 390 – 395 dnech březosti. Při narození váží 6 – 7 kg, s matkou tráví prvních 6 – 8 měsíců života a pohlavně dospívají ve věku 3 – 4 let. Příčinou malé rozmnožovací schopnosti všech druhů tapírů je kromě jediného mláděte i dvou či víceletá pauza mezi vrhy. Nejvyšší známý věk v chovu je téměř 30 let. Hlavními přirozenými nepřáteli tapíra čabrakového jsou tygr a levhart.

Jejich situace, co se týká početnosti, je velmi vážná. Hlavně proto, že ztrácí své původní prostředí, je jich na světě už jen 5 000. Papírům mizí pod nohama deštné pralesy, místo nich totiž zemědělci vysévají olejové palmy. Nákupem potravin, které tento necertifikovaný olej obsahují, tak nepřímo přispíváme k úhynu a postupnému vyhynutí tohoto zvířete.

KALENDÁŘ AKCÍ 2012

3. 11. sobota Strašidelná zoo

Přijďte se bát do zoo a nezapomeňte si s sebou vzít dýni na dlabání a lampion se svíčkou na závěrečný průvod. V nasvícené zoo vás čeká spousta nezapomenutelných zážitků. Strašidelné převleky jsou vítány. Jsou strašidelná i zvířata?

2. 12. neděle Putování za Mikulášem

5. ročník tradičního průvodu z města Hluboká nad Vltavou k Loveckému zámku Ohrada. Nebude chybět andělské přívítání, čertovská pohádka a setkání s Mikulášem, který má sladkosti pro každého.

24. 12. pondělí Štědrý den v zoo

Zpřijemněte si nekonečné čekání na Ježíška mezi zvířátky a pod vánoční strom jim nadělte dárečky v podobě krmení. Budeme hledat ptáčka Vánočnicka a také společně nakrmíme některá zvířata. Zahřát se můžete punčem nebo čajem.

Toto je předpokládaný plán akcí do konce roku 2012. Případné změny budou včas uveřejněny na našich internetových stránkách www.zoo-ohrada.cz

ZOO KVÍZ

Uhodneš, kdo jsem?

Jsem šelma. Přestože jsem nápadně zbarvený a je nás všude hodně, často mě neuvidíš. Musel bys jít do lesa a raději až v podvečer. Přes den jsem zalezlý v noře a odpočívám. Jsem ploskochodec, takže při chůzi našlapuji na celé chodidlo, podobně jako lidé. Silnými drápy si v podzemí vyhrabávám rozsáhlé nory, ve kterých udržuji naprostou čistotu. Nenajdeš zde ani zbytky potravy, ani trus. V potravě nejsem vybíravý. Jsem všežravec, ale nejvíce mi chutnají žížaly a hmyz. Lidé si

myslí, že jsem samotář, ale žiji s několika ostatními členy rodiny. Také si lidé mylně myslí, že přes zimu spím tvrdým zimním spánkem, ale není to tak. Není to pravý zimní spánek. Jen když je velká zima, tak si trochu pospím. Než přijde jaro, samička porodí mláďata s bělavými chloupky. Někdy jich může být až 5. Později se vybarví do krásné černobílé srsti podobně jako my dospělí.

Už víš, kdo jsem?

Řešení: Jezevec lesní

ŠKOLNÍ VÝPRAVY DO ZOO

Zpestřete si hodiny přírodopisu, biologie či ekologie nejen návštěvou zoo, ale i některým z našich vzdělávacích programů. Programy nabízíme pro všechny typy škol.

JSME TU VŠICHNI?

Program zaměřený na problematiku zániku druhů v důsledku tlaku lidské civilizace. Seznámí děti s vyhynutými zvířaty a objasní možné příčiny jejich vyhynutí. Jsou ohroženy i současné druhy?

Program je vhodný pro 1. a 2. stupeň ZŠ

Celou nabídku vzdělávacích programů a bližší informace naleznete na www.zoo-ohrada.cz, kde si program můžete objednat přes elektronický formulář, nebo kontaktujte naše vzdělávací oddělení na telefonním čísle 387 00 22 12.

NOVINKY VE ZKRATCE

Poslední přírůstky

Koncem prázdnin nás potěšily dvě pravděpodobně poslední letošní „bejby novinky“. 24. 8. se v naší zoo povedl první odchov damanů skalních. Tři mláďata prokazují čest svému jménu a od prvních dnů se obratně a neohroženě prohánějí po umělých skalních římskách ve svém výběhu. Hned den nato – 25. 8. – naše zasloužilá lamí maminka Quenty přivedla na svět svého dalšího potomka.

Velké stěhování

K podzimu v naší zoo už tradičně patří stěhování zimomřivých zvířat do jejich zimovišť. Jako první do vnitřního vyhřívávaného bazénu putovala samička krokodýla nilského. Břehy Mníchovské rybníka už opustili pelikáni a do teplého vnitřního zimoviště zoo se přestěhovala i naše jediná stěhovavá sova – výřeček malý. V nejbližší době se chystají k zimování evropské druhy želv, obojživelníků i hadů. Ty ale na rozdíl od ptáků prožijí zimu spánkem ve studeném prostředí chladničky.

Kamarádky pro losa

Mnichovská Zoo Hellabrunn nám slíbila své dvě losí slečny, které se tam letos na jaře narodily. Příští rok na jaře, tedy až jim bude rok, by se k nám Meli i Madita měly přestěhovat. Náš o rok starší los Brutus bude mít určitě radost :-). Těšte se s námi!

Stavba „Nových setkání“ pokračuje

Na staveništi nových expozic panuje stále čilý ruch a již lze dobře rozpoznat jednotlivé výběhy, ubikace i pavilony. Ve voliéře pro skalní orly, která je prakticky již dokončena, je hotové i „horské“ jezírko a expozice jen čeká na výsadby rostlin. Terária pro evropské plazy jsou už zasklená a na budoucí zelené střeše se sází netřesky a rozchodníky; a zatímco ve výbězích medvěďů a tygrů pokračuje budování oplocení, realizují se zde umělé betonové skály v pozadí nebo umělá jeskyně. Také skála pro kamzíky a menší skalka pro sviště, složená naopak ze skutečných kameňů, se již nahrubo tyčí uprostřed jejich výběhu. V současné době se začínají vnořovat obrysy voliéry pro dropy a supy mrchožravé ve stepní části expozic, výběhy sýslů nebo perských gazel teprve čekají na své založení.

Festivalové ohlédnutí

Kdo z vás v polovině září zavítal do Zoo Ohrada v Hluboké nad Vltavou, možná natretil na neobvyklou akci. V zoo totiž probíhalo celé dva dny, v pátek a v sobotu 14. a 15. září, promítání filmů 9. ročníku Mezinárodního filmového festivalu Voda, moře, oceány. Hlavní část projekce jste mohli vidět souběžně v kině Panorama na Hluboké. MFF Voda, moře, oceány je soutěžní festival dokumentárních filmů zabývajících se hlavně problematikou ochrany této oblasti životního prostředí i děním ve světě, odehrávajícím se kolem – ať už pod vodou, na hladině, na březích vodních toků a jezer či v přímořských oblastech po celé planetě.

Vyhlašovatelem festivalu je Nadační fond Crystal Planet a jeho prezidentem není nikdo jiný než potápěč, dobrodruh a filmař Steve Lichtag. Těšte se s námi na příští ročník.